

Designing a Framework for Improving the Application of Land Management Planning in the Development of Scientific-Applied Education

Ali Ebrahimi: PhD Student, Department of Higher Education Management, Faculty of Management and Economics, Science and Research Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran.

Mohammad Ali Hosseini*: Faculty Member, Department of Management, Faculty of Rehabilitation Management, University of Welfare and Rehabilitation Sciences, Tehran, Iran.

Kamran Mohammadkhani: Faculty Member, Department of Higher Education Management, Faculty of Management and Economics, Science and Research Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran.

Hamideh Reshadat Joo: Faculty Member, Faculty of Management and Economics, Department of Higher Education Management, Science and Research Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran.

Abstract

Introduction: The main goal of this article is to design a framework for improving the use of land use planning in the development of scientific-applied education.

Method: The research method is mixed (qualitative-quantitative). In order to conduct this research, in addition to document study, thematic analysis technique was used to identify the effective factors on the application of land use planning in the development of scientific-applied education. The statistical managers and experts of the University of Applied Sciences and faculty members and employees of the Ministry of Science until the theoretical saturation of 23 interviews. Semi-structured interviews were conducted with experts in 1400 in the form of basic, organizing, and inclusive themes, and to determine the current state of the dimensions, a sample T-Tech, and structural equation method was used to design the desired framework. According to semi-structured interviews, 5 dimensions and 21 components were extracted.

Findings: In the end, the land development planning questionnaire with 35 indicators was designed by a researcher and was implemented on 326 managers and experts of the University of Applied Sciences in order to examine the current situation and provide a framework. The coefficients obtained from the analysis of structural equations showed that the social factors of planning with a coefficient of 0.745 have the greatest effect and local and regional factors have the least effect with a coefficient of 0.356.

Conclusion: The educational system is known as an important tool in the all-round growth and development of the country.

Keywords: planning, land management, development of scientific-applied education.

***Corresponding author:** Faculty Member, Department of Management, Faculty of Rehabilitation Management, University of Welfare and Rehabilitation Sciences, Tehran, Iran.

Email: mahmaimy2020@gmail.com

Designing a Framework for Improving the Application of Land Management Planning in the Development of Scientific-Applied Education

Introduction: The most important factor that has caused fundamental changes in the functions of higher education is the category of demand for education, which is the result of the sum of people's demands for education. In fact, the category of social demand for education is raised in the framework of the demand to enter universities and higher education institutions, which has caused major changes in educational policies. In the last century, universities and higher education centers as an organization have played an important role in national development. In the same way, the social responsibility of the university in the last few decades due to the growth of the number of students and its popularization and the rising level of expectation of the university in the society has been noticed by the educational planners and the higher education system has a series of activities and career and professional programs in the university community. have expanded Therefore, one of the most influential organizations today are universities and higher education centers, and their role has evolved from a single role and a single institution to a multi-role and multi-institutional one, i.e. educational, research, service and professional development. On the one hand, one of the important differences between sustainable development and other forms of development is the attention to human resources and emphasizes and pays attention to the needs of today's and future generations. One of the most important tools of human resource development is high-level education, which provides opportunities for people's growth in various fields. Therefore, in the agenda of countries regarding land, education has been identified as an important component to promote sustainable development. in such a way that it can improve the capacity and ability of people to pay attention to environmental and development issues and added that education is the element of achieving environmental awareness, attitudes and skills related to sustainable development and effective and active participation of people in decision making The main goal of this article is to design a framework for improving the use of land use planning in the development of scientific-applied education.

Materials and methods: The research method is mixed (qualitative-quantitative). In order to conduct this research, in addition to document study, thematic analysis technique was used to identify the effective factors on the application of land use planning in the development of scientific-applied education. The statistical population in this research was all faculty members, managers and experts of the University of Applied Sciences and faculty members and employees of the Ministry of Science until the theoretical saturation of 23 interviews. Semi-structured interviews were conducted with experts in 1400 in the form of basic, organizing, and inclusive themes, and to determine the current state of the dimensions, a sample T-Tech test was used, and structural equation method was used to design the desired framework. According to semi-structured interviews, 5 dimensions and 21 components were extracted. Finally, the land development planning questionnaire with 35 indicators was designed by a researcher and was implemented on 326 managers and experts of the University of Applied Sciences in order to examine the current situation and provide a framework. The coefficients obtained from the analysis of structural equations showed that the social factors of planning with a coefficient of 0.745 have the greatest effect and local and regional factors have the least effect with a coefficient of 0.356.

Results and discussion: 23 interviews were conducted with faculty members, managers and experts of the Comprehensive University of Applied Sciences and faculty members and employees of the Ministry of Science with semi-structured questions. Finally, in this process, 652 primary codes were extracted. With multiple revisions and integration of codes based on similarity and through several steps, finally 21 components were extracted for 5 dimensions. In the main sample, a questionnaire was distributed to

326 people and the results were displayed using structural equations. The value of R2 for the structure is 0.782. According to the three criterion values, it confirms the fit of the structural model.

Conclusion: Land planning is a type of planning that pays attention to land as a fundamental and determining factor in meeting development goals. John Friedman and William Alonso have emphasized that deciding where to locate a new project is as important as deciding whether to invest in that project. Also, the issue of social justice in its distribution according to social classes is important and difficult. In the needs assessment, all available sources of information, including soft and hard data, within the higher education system and society, are carefully examined and then future opportunities are determined. In higher education, governance refers to the legal allocation of power among the diverse decision-making structures of universities and higher education institutions and the diverse executive structures and management of universities, who should make decisions and what is the focus of decisions and decisions. has it. The educational system is known as an important tool in the comprehensive growth and development of the country. The most important goal in universities is to develop skills and strengthen and develop the cognitive field of students. In universities, attention is paid to spatial and geographical planning that explains regional capabilities, abilities, needs for fair development with the meaning of resources and environment.

Keywords: Planning, Land management, Development of scientific-applied education.

مجله‌ی توسعه‌ی آموزش جندی‌شاپور
فصلنامه‌ی مرکز مطالعات و توسعه‌ی آموزش علوم پزشکی
سال سیزدهم، فصلنامه پاییز ۱۴۰۱

طراحی چارچوب بهبود کاربست برنامه ریزی آمایش سرزمین در توسعه آموزش های علمی - کاربردی

علی ابراهیمی: دانشجوی دکتری، گروه مدیریت آموزش عالی، دانشکده مدیریت و اقتصاد، واحد علوم و تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.

محمد علی حسینی*: عضو هیئت علمی، گروه مدیریت، دانشکده مدیریت توانبخشی، دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی، تهران، ایران.

کامران محمدخانی: عضو هیئت علمی، گروه مدیریت آموزش عالی، دانشکده مدیریت و اقتصاد، واحد علوم و تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.

حمیده رشادت جو: عضو هیئت علمی، دانشکده مدیریت و اقتصاد، گروه مدیریت آموزش عالی، واحد علوم و تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.

چکیده

مقدمه: هدف اصلی این مقاله طراحی چارچوب بهبود کاربست برنامه ریزی آمایش سرزمین در توسعه آموزش های علمی-کاربردی است.

روش کار: روش انجام پژوهش آمیخته (کیفی-کمی) است. برای انجام این پژوهش علاوه بر مطالعه اسنادی، از تکنیک تحلیل مضمون، برای شناسایی عوامل موثر بر کاربست برنامه ریزی آمایش سرزمین در توسعه آموزش های علمی-کاربردی استفاده شده است. جامعه آماری در این پژوهش کلیه اعضای هیأت علمی و مدیران و کارشناسان دانشگاه جامع علمی کاربردی و اعضای هیأت علمی و کارکنان وزارت علوم بودند تا اشباع نظری ۲۳ مصاحبه صورت گرفت. مصاحبه های نیمه ساختار یافته با خبرگان در سال ۱۴۰۰ به صورت مضامین پایه، سازمان دهنده و فراگیر انجام شده و برای تعیین وضعیت موجود ابعاد از آزمون تی تک نمونه و برای طراحی چارچوب مورد نظر از روش معادلات ساختاری استفاده شده است. با توجه به مصاحبه های نیمه ساختار یافته ۵ بعد و ۲۱ مولفه استخراج گردید.

نتایج: در نهایت پرسشنامه برنامه ریزی آمایش سرزمین با ۳۵ شاخص به صورت محقق ساخته طراحی گردید و بر روی ۳۲۶ نفر از مدیران و کارشناسان دانشگاه جامع علمی کاربردی به منظور بررسی وضعیت موجود و ارائه چارچوب اجرا گردید. ضرایب بدست آمده از تحلیل معادلات ساختاری نشان داد عوامل اجتماعی برنامه ریزی با ضریب ۰/۷۴۵ بیشترین تاثیر و عوامل محلی با ضریب ۰/۳۵۶ کمترین تاثیر را دارد.

نتیجه گیری: نظام آموزشی به عنوان ابزاری مهم در رشد و توسعه همه جانبه کشور شناخته می شود. مهم ترین هدف در دانشگاه ها پرورش مهارتها و توسعه حیطه شناختی دانشجویان است.

واژگان کلیدی: برنامه ریزی، آمایش سرزمین، توسعه آموزش های علمی-کاربردی.

***نویسنده مسؤول:** عضو هیئت علمی، گروه مدیریت، دانشکده مدیریت توانبخشی، دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی، تهران، ایران.

Email: mahmaimy2020@gmail.com

مقدمه

دانشگاه‌ها نقش مهمی را در شکل دادن آینده جامعه در قالب توسعه پایدار واز طریق تولید دانش جدید ایفا می‌نمایند و همچنین به رشد صلاحیت‌های مناسب و بالا رفتن آگاهی کمک می‌کنند. امروزه جوامع به نقش خطیر و حیاتی آموزش عالی در پیشبرد اهداف ملی و بین‌المللی واقف بوده و توجه ویژه‌ای به کیفیت برنامه‌های آن دارند (ثابتی و همکاران ۱۳۹۴). این امر، سیاستگذاران و متولیان آموزش عالی را به آینده‌نگری و تدوین چشم‌اندازها و رسالت‌هایی برای نظام آموزش عالی به عنوان کلیدی‌ترین نظام در جهت تحقق آینده مطلوب سوق داده است. در دهه‌های اخیر نقش دانشگاهها دچار تغییراتی جدی شده و شواهد نشان می‌دهد که این تغییرات در آینده گسترده‌تر و عمیق‌تر خواهد شد. چهارعامل اصلی بر شکل گرفتن آینده دانشگاه تاثیرگذار است؛ نخست اینکه با توجه به نیاز جامعه روبه‌رشد، آموزش عالی نیز به شدت در حال رشد است و دامنه متنوعی از نیازهای مختلف را در بر می‌گیرد. دوم اینکه حدود اختیارات دانشگاه‌ها، با ورود تامین‌کنندگان بخش خصوصی، در حال افزایش است، سوم اینکه به دلیل تفاوت‌های فراوان نظام‌های آموزش عالی در نقاط مختلف دنیا وجهت‌گیری‌های متفاوت، هر یک از نظام آموزش عالی با نوآوری‌های جدیدی مواجه خواهد شد و سرانجام اینکه توسعه سریع فناوری‌های اطلاعاتی موجب تغییر در پارادایم‌های آموزشی و نیز افزایش درآمد نظام آموزش عالی خواهد شد (عبدی و همکاران ۱۳۹۶).

مهمترین عاملی که موجب ایجاد تغییرات اساسی در کارکردهای آموزش عالی شده است، مقوله تقاضا برای آموزش است که حاصل مجموع تقاضاهای افراد برای آموزش است. درحقیقت مقوله تقاضای اجتماعی برای آموزش در چارچوب تقاضا برای ورود به دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی مطرح است که موجب تغییرات عمده در سیاست‌گذاری‌های آموزشی شده است، در سده اخیر دانشگاهها و مراکز آموزش عالی به عنوان یک سازمان در توسعه ملی نقش مهمی داشته‌اند. به همین اندازه

مسئولیت اجتماعی دانشگاه در چند دهه اخیر با توجه به رشد تعداد دانشجویان و همگانی شدن آن و بالا رفتن سطح انتظار دانشگاه در جامعه مورد توجه برنامه‌ریزان آموزشی قرار گرفته و نظام آموزش عالی یک سری از فعالیت‌ها و برنامه‌های شغلی و حرفه‌ای را در اجتماع دانشگاهی گسترش داده‌اند. لذا یکی از تاثیرگذارترین سازمانهای امروزی دانشگاهها و مراکز آموزش عالی هستند و نقش آنها از تک‌نقشی و تک‌نهادی به چند نقشی و چندنهادی یعنی آموزشی، پژوهشی، خدماتی و رشد حرفه‌ای تکامل یافته است (ضابط پورکردی و همکاران ۱۳۹۷). دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی عوامل برجسته تغییر هستند که پایداری را به شیوه‌ای جامع معرفی و اجرا می‌کنند، مردم را به هم متصل می‌کنند و ملاحظات اجتماعی و نهادی را شامل می‌شوند و دانشجویان جزء اصلی تغییر هستند. در این راستا بکارگیری تکنیک‌های قوم‌نگاری ما را قادر می‌سازد تا اطلاعات دقیقی در مورد نیازهای مختلف جامعه محلی به دست آوریم تا بعداً با شرایط تولید و مصرف آن مناطق مطابقت دهیم. اهمیت تمرکز بر مدیریت آموزش عالی در این واقعیت نهفته است که برخی از دانشگاهها به اندازه کافی بزرگ هستند که از طریق فعالیت‌ها و توسعه سیاست‌های پایدار، نمونه‌ای برای کل جامعه دانشگاهی تلقی شوند، جایی که مشارکت حرف اول را در آنها می‌زند، بنابراین تاکید ما بر مشارکت و مشارکت و مشارکت است. این عامل بسیار مهم شناخته شده است، زیرا نتایج بدست آمده به احتمال زیاد با توجه به مشارکت ذینفعان محلی مورد علاقه کل جامعه خواهد بود (لونگوریا کاستیلو و همکاران ۲۰۲۱).

توسعه اقتصادی هدفش به وجود آوردن رفاه جامعه از طریق افزایش تولیدات، استفاده بهینه از منابع طبیعی، بالا بردن سطح اشتغال و درآمد، توزیع عادلانه درآمد، مهیا کردن شرایط بهتر مصرف کالا و خدمات است؛ توسعه اقتصادی چیزی بیش از رشد اقتصادی است و می‌توان گفت که توسعه به معنای رشد به اضافه تغییر است. توسعه اقتصادی نیازمند حرکت به سوی علم و تکنولوژی، چه در

بخش های مختلف اقتصادی ارتباط بهتری دارند و این ارتباط به آنها در درک بهتر نیازهای بخش های مذکور کمک می کند. از این گذشته آنها می توانند به سهولت با تغییرات مورد نیاز در آموزش عالی سازگار شوند. بعلاوه ۸۸٪ شرکت کنندگان در پژوهش از مدل و برنامه ریزی استراتژیک آگاهی نداشتند به عبارتی نه دانشگاه های خصوصی و نه دانشگاه های دولتی اطلاعات زیادی در مورد مدل و برنامه ریزی استراتژیک در آموزش عالی نداشتند و این یک نقیصه در برنامه ریزی آمایش آموزش عالی است. مهم تر از همه، ۹۵٪ آزمودنی ها در مورد مدل و برنامه ریزی استراتژیک دیدگاه و برداشت غلط داشتند. دانشگاهیان و متخصصان، برنامه ریزی استراتژیک را به عنوان حجم کار اضافی تلقی می کردند (گامز ۲۰۱۴).

اولین و اساسی ترین گام در تدوین و اجرای برنامه آموزشی، اجرای صحیح و مبتنی بر واقعیت های منطقه ای است. تربیت منابع انسانی، تاسیس مراکز آموزش علمی-کاربردی، طراحی و تدوین برنامه های درسی جدید یا بازنگری برنامه های مصوب قبلی، آموزش و تربیت مدرسان و مربیان آموزشی، همه مبتنی بر اجرای صحیح برنامه ریزی آمایش سرزمین است. آمایش سرزمین تنظیم کنش متقابل بین عوامل انسانی و محیطی است که به منظور ایجاد سازمان سرزمینی عقلایی مبتنی بر بهره گیری بهینه از استعداد های انسانی و محیطی از طریق افزایش کارایی و بازدهی اقتصادی، گسترش عدالت اجتماعی، رفع فقر و محرومیت و برقراری تعادل و توازن در برخورداری از سطح معقول توسعه و رفاه در مناطق جغرافیایی، ایجاد نظام کاربری اراضی متناسب با اهداف توسعه متعادل و حفظ محیط زیست، ایجاد و تحکیم پیوندهای اقتصادی درون و برون منطقه ای و هماهنگ سازی تاثیرات فضایی- مکانی سیاست های بخشی و سیاست های توسعه مناطق و محورهای خاص با توجه به اصل وحدت سرزمینی، ملاحظات امنیتی و دفاعی و حفظ هویت اسلامی- ایرانی به گونه ای عمل می کند که بتواند اهداف چشم انداز بلندمدت توسعه کشور و مدیریت

تدریس و چه در تحقیق دانشگاهی است و اگر آموزش عالی به جای توجه زیاد به توانایی محض و دانش به سوی مهارت های حرفه ای و استعدادها سوق داده شود، نقش اقتصادی مؤثرتری ایفا می کند. دانشگاه از دو نظر در توسعه اقتصادی مؤثر است: یکی از نظر تأمین نیروی انسانی کارآمد و یا افزایش کارایی و بهره وری افراد، دوم از نظر گسترش مرزهای دانش و پیش بردن تکنولوژی. چون مسئولیت پرورش نیروی انسانی و افزایش بهره وری و کارایی در سطوح بالای تخصص بر عهده دانشگاه ها است. از طرفی از تفاوت های مهم توسعه پایدار با اشکال دیگر توسعه، توجه به منابع انسانی است و بر نیازهای نسل امروز و آینده تاکید و توجه دارد. یکی از مهم ترین ابزار توسعه منابع انسانی، آموزش در سطوح عالی است که موجبات بالندگی افراد را در زمینه های مختلف فراهم می آورد. از این رو در دستور کار کشورها در مورد زمین، آموزش را مولفه مهمی برای ارتقای توسعه پایدار شناسایی کرده است. به گونه ای که می تواند ظرفیت و توانایی افراد را برای توجه به مباحث زیست محیطی و توسعه ای ارتقا ببخشد و اضافه کرده که آموزش عنصر دستیابی به آگاهی های زیست محیطی، نگرش ها و مهارت های مرتبط با توسعه پایدار و مشارکت اثربخش و فعال افراد در تصمیم گیری است (کریمی و همکاران ۱۳۹۹).

مشارکت همه بخش ها و حکمرانی در یک منطقه در حوزه آموزش عالی برای برنامه ریزی آمایش سرزمین اهمیت دارد و برنامه ریزی مشارکتی اساس کار توسعه منطقه ای تلقی می شود و بیانگر حضور همه بازیگران بخش ها، نهاد ها و آحاد جمعیتی ذیربط در مناطق می باشد. نتایج همچنین بیانگر آن است که بدلیل شناخت از پیرامون، بهتر عمل کردن ساختار انعطاف پذیر و پویای دانشگاه های خصوصی برای دنبال کردن تحولات و ایده های مناسب کاربردی است. از طرف دیگر دانشگاه های خصوصی در مقایسه با دانشگاه های دولتی، غالب دانشگاه ها و مراکز آموزش عالی خصوصی یا غیردولتی در تدوین مدل های تجاری و برنامه های تجاری سازی دانشگاه، با

زیر ساخت های تدوین برنامه درسی غیر متمرکز مبتنی بر آمایش سرزمین می باشد.

ژرمن (۲۰۲۱) در پژوهشی با عنوان "استراتژی های مدیریت ذینفعان: مطالعه موردی دانشگاه ها" بیان می کند که دانشگاه ها باید از حمایت ذینفعان برای اطمینان از اجرای موفقیت آمیز اکثر طرح ها اطمینان حاصل کنند. با این حال، با توجه به ساختارهای حکمرانی مشترک و فرهنگ های دانشگاهی بسیاری از دانشگاه ها، رهبران دانشگاه برای به دست آوردن حمایت سهامداران باید استراتژی هایی برای تضمین حمایت ذینفعان تصویب و استفاده کنند. نظرات اساتید در آموزش عالی کانادا نشان میدهد که رهبران دانشگاه از استراتژی هایی استفاده می کنند که بیشتر بر موضوعات مشارکت سهامداران و ذینفعان متمرکز و همسو با مدل های توسعه متوازن باشد.

دانشگاهها به منظور ایجاد تعادل موظفانند از یک سو مأموریت خود را در سطح ملی و بین المللی محقق کنند و از سوی دیگر، گامهایی برای توسعه اقتصادی منطقه بردارند. اکوسیستم دانش و کمک دانشگاه به توسعه منطقه ای تقاضای یادگیری توسط خانواده ها و افراد در سنین مختلف، عرضه آموزش عمومی در رشته ها و سطوح مختلف در مدارس، عرضه آموزش عالی در رشته ها و سطوح مختلف، عرضه و تقاضای نیروی انسانی تحصیلکرده، عرضه و تقاضای پژوهش در حوزه ها و رشته های مختلف، جذب دانش از بیرون و حمایت دولت از آنها مهمترین فرایندهای اکوسیستم دانش هستند. بنابراین با توجه خلأ های پژوهشی در رابطه بهبود کاربست برنامه ریزی آمایش و همچنین با توجه به مطالب ارائه شده، اهمیت و ضرورت پژوهشی در رابطه با طراحی چارچوب بهبود کاربست برنامه ریزی آمایش سرزمین مشهود است. لذا هدف از پژوهش حاضر، طراحی چارچوب بهبود کاربست برنامه ریزی آمایش سرزمین در توسعه آموزش های علمی-کاربردی بود.

یکپارچه سرزمینی را محقق سازد (تقوی و همکاران ۱۳۹۲).

دانشگاهها به منظور ایجاد تعادل موظفانند از یک سو مأموریت خود را در سطح ملی و بین المللی محقق کنند و از سوی دیگر، گامهایی برای توسعه اقتصادی منطقه بردارند. اکوسیستم دانش و کمک دانشگاه به توسعه منطقه ای تقاضای یادگیری توسط خانواده ها و افراد در سنین مختلف، عرضه آموزش عمومی در رشته ها و سطوح مختلف در مدارس، عرضه آموزش عالی در رشته ها و سطوح مختلف، عرضه و تقاضای نیروی انسانی تحصیلکرده، عرضه و تقاضای پژوهش در حوزه ها و رشته های مختلف، جذب دانش از بیرون و حمایت دولت از آنها مهمترین فرایندهای اکوسیستم دانش هستند. نتیجه این فرایندها به صورت سرمایه انسانی، سرمایه فرهنگی، سرمایه اجتماعی و سرمایه دانش انباشت می شوند (رشیدی و همکاران ۱۳۹۷). توسعه سرمایه های یاد شده در چارچوب اکوسیستم دانش علاوه بر تأثیر مثبتی که بر سطح درآمد دارد، بر توزیع درآمد نیز مؤثر است. اگر فرصت های آموزشی و یادگیری به طور برابر توزیع شوند، انتظار میرود ثروت و درآمد نیز برابر توزیع شود و بر عکس، اگر فرصتهای آموزش به طور نابرابر به نفع افراد ثروتمند یا افراد با استعداد توزیع شود، موجب بدتر شدن توزیع ثروت و درآمد در بلند مدت می شود (انتظاری ۱۳۹۷).

نجار و همکاران (۱۴۰۰) در پژوهشی با عنوان «اعتبارسنجی زیرساخت های تدوین برنامه درسی غیرمتمرکز مبتنی بر آمایش سرزمین در دوره ابتدایی» زیرساخت های تدوین برنامه درسی غیرمتمرکز مبتنی بر آمایش سرزمین عبارت اند از سیاست های محیط کلان، تفویض اختیار، زیرساخت های انسانی و اجتماعی، زیرساخت های فرهنگی، نظام مدیریت منطقه ای، زیرساخت های مالی، زیرساخت های قانونی و حقوقی و انطباق برنامه درسی با آمایش سرزمین. همچنین نتایج تحلیل عاملی تاییدی جهت اعتبارسنجی زیرساخت ها نشان از اعتبار قابل قبول

مواد و روش ها

این مطالعه یک مطالعه به روش آمیخته (کمی و کیفی) است. در مرحله کیفی با استفاده از مصاحبه نیمه ساختار یافته مولفه های اولیه از روش تحلیل مضمون شناسایی شد. مشارکت کنندگان در پژوهش را اعضای هیأت علمی و مدیران و کارشناسان دانشگاه جامع علمی کاربردی و اعضای هیأت علمی و کارکنان وزارت علوم که در این سازمان ها سابقه طولانی داشته اند، تشکیل داده اند. معیارهای ورود به مطالعه عبارت بودند از خبرگان با حداقل سه سال تجربه فعالیت در دانشگاه جامع علمی کاربردی، متخصصین با حداقل تحصیلات دکتری در مدیریت آموزشی و رشته های مرتبط. روش نمونه گیری نیز به صورت هدفمند بود. از نظر تشکری و تدلیه در این روش نمونه گیری، موارد بصورت غیر تصادفی و کاملاً هدفمند انتخاب می شوند (تدلیه و تشکری ۲۰۰۳) که در بخش کیفی تعداد ۲۳ نفر از خبرگان در این پژوهش مشارکت داشتند. فرایند تحلیل مضمون کیفی برای تعیین مهم ترین تعیین کننده های برنامه ریزی آمایش سرزمین استفاده شد. روش گردآوری داده ها برای جمع آوری داده های کمی، پرسشنامه و وضعیت موجود برای متغیر برنامه ریزی آمایش سرزمین با ۳۵ سوال با طیف لیکرت ۵ گزینه ای از خیلی زیاد تا خیلی کم طراحی گردید. جامعه آماری در این بخش مدیران و کارشناسان دانشگاه جامع علمی کاربردی بودند که بر اساس جدول مورگان تعداد نمونه ۳۲۶ نفر بودند.

همچنین برای تعیین روایی و پایایی محتوای بخش کیفی از دو طریق انجام گرفت بخش اول روایی محتوایی که با نظر خبرگان و اساتید راهنما و مشاور انجام شد و گام دوم توسط توافق بین کدها (آزمون کوپا) که نتایج

آزمون نشان از توافق ۸۳ درصدی داشت که بیانگر روایی و پایایی بالای داده ها بود. مصاحبه ها تا مرحله اشباع نظری داده ها ادامه یافت. در بخش کمی نیز روایی از طریق محتوایی و سازه انجام شد و پایایی از طریق آلفای کرونباخ انجام گرفت ضریب بدست آمده ۰/۷۸۳ بدست آمد که نشان از پایایی بالای آنها داشت. در این پژوهش اخذ رضایت نامه آگاهانه، حفظ اطلاعات هویتی و رعایت امانت داری در پیاده سازی محتوای مصاحبه ها به عنوان ملاحظات اخلاقی مد نظر قرار گرفت.

در این پژوهش موازین اخلاقی شامل اخذ رضایت آگاهانه، تضمین حریم خصوصی و رازداری رعایت شد. همچنین زمان تکمیل پرسشنامه ها ضمن تأکید به تکمیل تمامی سؤال ها، شرکت کنندگان در مورد خروج از پژوهش در هر زمان و ارائه اطلاعات فردی مختار بودند و به آنها اطمینان داده شد که اطلاعات محرمانه میماند و این امر نیز کاملاً رعایت شد. پژوهش حاضر با کد اخلاق IR.IAU.TMU.REC.1401.701 ثبت شد.

یافته ها

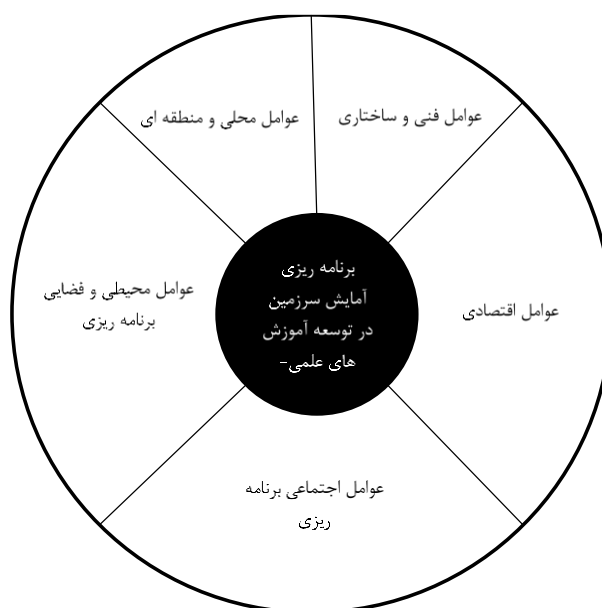
سوال اول پژوهش: ابعاد، مولفه ها و شاخص های اثرگذار برنامه ریزی آمایش سرزمین در توسعه آموزش های علمی- کاربردی کدامند؟
برای پاسخ به این سوال ۲۳ مصاحبه از اعضای هیأت علمی و مدیران و کارشناسان دانشگاه جامع علمی کاربردی و اعضای هیأت علمی و کارکنان وزارت علوم با سوالات نیمه ساختار یافته انجام پذیرفت. در نهایت در این فرایند ۶۵۲ کد اولیه استخراج گردید. با بازبینی متعدد و ادغام کدها بر اساس تشابه و طی چندین مرحله، در نهایت ۲۱ مولفه برای ۵ بعد استخراج گردید.

جدول ۱. مضامین پایه، سازمان دهنده و فراگیر

Table 1. Basic, organizing and overarching themes

مضامین فراگیر، سازمان دهنده و پایه
عوامل فنی و ساختاری
ساختار مدیریت، تصمیم گیری، تفویض اختیار، مشارکت سایر سازمانها، قوانین و فرایندها
۱- نیازهای آموزشی استانها و مناطق باید با توجه به مشاغل و محصولات تولیدی مورد بررسی قرار بگیرد.

- ۲- برای بررسی وضعیت جمعیت شاغل، منابع انسانی، اطلاعات بازار کار و اشتغال استانها و مناطق باید با وزارت کار، تعاون و امور اجتماعی همکاری و مشارکت صورت گیرد.
- ۳- در طراحی و بازنگری برنامه های درسی کوتاه مدت و بلند مدت باید از روش تجزیه و تحلیل شغل و فرم های استاندارد احراز وظایف و مشاغل استفاده شود.
- ۴- پس از پذیرش و جذب مدرسان، باید برای توانمندسازی آنها در زمینه تدریس دروس تخصصی و نیز روش ها و فنون تدریس از دوره های حرفه ای (نه دوره های عام و غیر تخصصی) استفاده شود.
- ۵- در راستای قانونی کردن الزام بکارگیری دانش آموختگان در مشاغل و حرف محلی، استانی و منطقه ای، باید "نظام صلاحیت های حرفه ای" طراحی و در مراجع ذیربط کشور تصویب گردد.
- ۶- برای طراحی و پیاده سازی "نظام صلاحیت های حرفه ای و آزمون های آن" باید از مشارکت و همکاری وزارتخانه ها و سازمانهای متولی صنعت، کشاورزی، فرهنگ و هنر و خدمات؛ استفاده گردد.
- ۷- برای توسعه متوازن و متعادل آموزشهای عالی مهارتی با رویکرد آمایش سرزمینی باید "سامانه بانک اطلاعات مشاغل" با مشارکت وزارت کار، تعاون و امور اجتماعی طراحی و اجرا گردد.
- ۸- به جز وظیفه سیاستگذاری و نظارت، باید تصمیم گیری و انجام کلیه امور آموزشی، درسی، فرهنگی و دانشجویی به واحدهای استانی و مراکز آموزشی تفویض اختیار و محول گردد.
- ۹- برای تقویت "حکمرانی منطقه ای" باید با استفاده از اجرای کلیه امور و ارزیابی نظام مند محلی توسط واحدهای استانی و مراکز آموزشی، "سیاست تصدی گری ستادی" کاهش داده شود.
- ۱۰- "وجود مراجع متعدد تصمیم گیری ستادی" نباید موجب دخالت در اجرای امور آموزشی و جلوگیری از تفویض اختیار و قدرت به واحدهای استانی و مراکز آموزشی گردد.

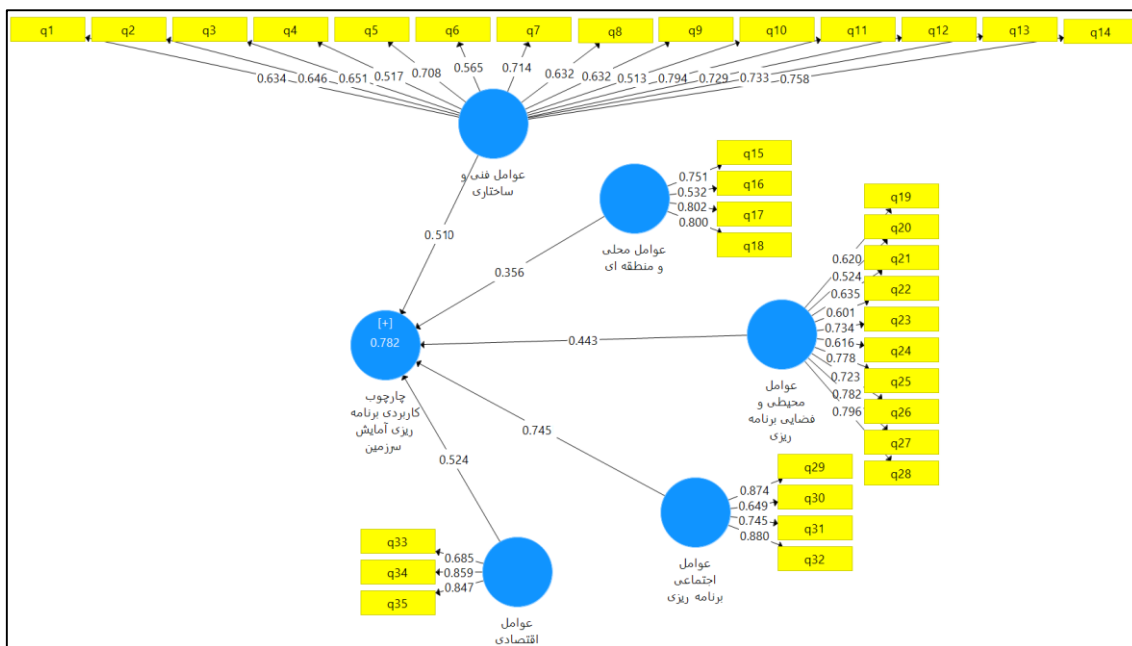

شکل ۱. عوامل برنامه ریزی آمایش سرزمین در توسعه آموزش های علمی

Figure 1. Land use planning factors in the development of scientific education

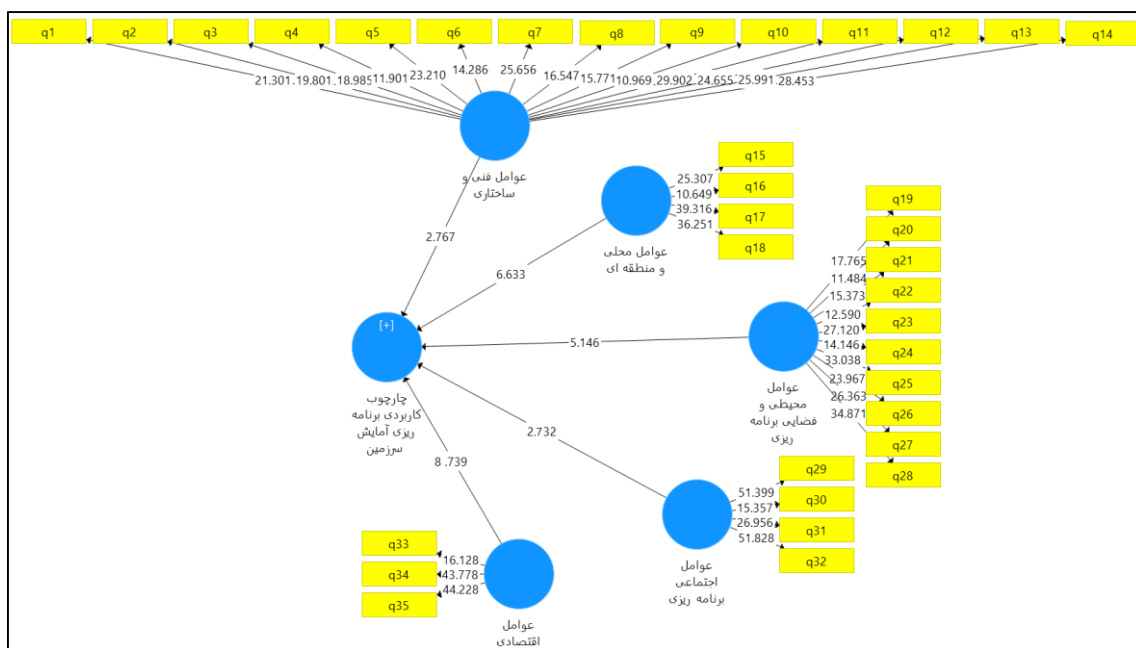
برای پاسخ به این سوال در نمونه اصلی به تعداد ۳۲۶ نفر پرسشنامه توزیع گردید و نتایج آن به روش معادلات ساختاری نمایش داده شد.

پاسخ سوال دوم: چارچوب بهبود کاربست برنامه ریزی آمایش سرزمین در توسعه آموزش های علمی-کاربردی چگونه است؟

شکل ۲. تکنیک حداقل مربعات جزئی الگوی پژوهش

Figure 2. The partial least squares technique of the research model

شکل ۳. آماره t-value الگوی پژوهش با تکنیک بوت استرپینگ

Figure 3. t-value statistics of the research model with the bootstrapping technique

و در مورد سازه های برون زا مقدار این معیار صفر است. هر چه قدر مقدار R^2 مربوط به سازه های درون زا یک مدل بیشتر باشد نشان از برازش بهتر مدل است. چین ۱۹۹۸ سه مقدار ۰/۱۹، ۰/۳۳ و ۰/۱۱۸ را به عنوان ضعیف، متوسط، قوی بودن مدل را تعیین می کنند (داوری ۱۳۹۲، ص ۹۱).

معیار R^2 یا R^2 معیاری است که برای متصل کردن بخش اندازه گیری و بخش ساختاری مدل سازی معادلات ساختاری به کار می رود و نشان از تاثیر ی دارد که یک متغیر برون زا بر یک متغیر درون زا می گذارد. نکته ی ضروری در اینجا این است که R^2 تنها برای سازه های درون زا (وابسته) مدل محاسبه می گردد

اورنشتاین قلب آموزش دانسته اند؛ بنابراین برنامه ریزی به منزله یک طرح و نقشه برای عمل، یا یک سند مکتوب است که راهبردهای دست یافتن به غایت ها و هدف های مطلوب را در بردارد و جان دیویی آن را به عنوان تجربه های یادگیرنده تعریف می کند (بروجنی بحرینی، ۲۰۱۵: ۲۴). آمایش سرزمین نوعی برنامه ریزی است که به سرزمین به عنوان عامل اساسی و تعیین کننده در تامین اهداف توسعه توجه می کند. جان فریدمن و ویلیام آلنسو تاکید کرده اند که تصمیم گیری درباره اینکه پروژه ای جدید در کجا واقع شود به اندازه تصمیم گیری درباره سرمایه گذاری در آن پروژه اهمیت دارد (نجار و همکاران، ۱۴۰۰: ۱۷۶). همچنین مساله عدالت اجتماعی در توزیع آن برحسب طبقات اجتماعی مهم و دشوار است. در نیازسنجی، کلیه منابع موجود اطلاعاتی اعم از داده های نرم و سخت در درون نظام آموزش عالی و جامعه، مورد بررسی دقیق قرار گرفته و سپس فرصت های آینده مشخص می گردد. در آموزش عالی، حکمرانی به تخصیص قانونی قدرت در بین ساختارهای متنوع تصمیم گیری های دانشگاه ها و موسسات آموزش عالی و ساختارهای متنوع اجرایی و اداره کردن دانشگاه ها اینکه چه کسی باید تصمیم گیری کند و تمرکز تصمیم گیری ها و تصمیم ها بر چه چیزی است اشاره دارد. هدف اساسی توزیع فعالیت های اقتصادی و اجتماعی، جمعیتی و ظرفیت های آشکار و پنهان، با توجه به تحولات و دگرگونی های زمان و نیازهاست که عمدتاً به منظور بهره برداری بهینه از امکانات و همچنین مشخص کردن نقش و مسئولیت منطقه براساس توانمندی ها و قابلیت های آن بطور هماهنگ با دیگر مناطق است. به همین خاطر است که متخصصان ادعان می کنند برنامه ریزی آمایش سرزمین بدون برنامه ریزی منطقه ای عملاً کاربردی نخواهد داشت. لذا نقش منطقه در مدیریت آمایش سرزمین فوق العاده مهم و اساسی است.

در برنامه ریزی آمایش سرزمین براساس توانمندی ها، قابلیت ها و استعدادها هر منطقه، یکنواختی و هماهنگی آثار و نتایج عملکردهای ملی هر سرزمین در سطح ملی،

مقدار R2 برای سازه ۰/۷۸۲ بدست آمده است. با توجه به سه مقدار ملاک مناسب بودن برازش مدل ساختاری را تایید می سازد.

برازش کلی مدل (معیار GOF):

این معیار مربوط به بخش کلی مدل های معادلات ساختاری است. بدین معنی که تو سط این معیار، محقق می تواند پس از بررسی برازش بخش اندازه گیری و بخش ساختاری مدل کلی پژوهش خود برازش بخش کلی را نیز کنترل نماید. معیار GOF توسط تینهاس و همکاران (۲۰۰۴) ابداع گردید و طبق فرمول زیر محاسبه می گردد:

$$GOF = \sqrt{Avg(Communalities) \times R^2}$$

و تزلس و همکاران ۱ (۲۰۰۹-ص ۱۸۷) سه مقدار ۰/۱، ۰/۲۵ و ۰/۳۶ را به عنوان مقادیر ضعیف، متوسط و قوی برای GOF معرفی نموده اند.

محاسبه معیار GOF:

$$R^2 = 0.782$$

$$GOF = \sqrt{0.589 \times 0.782} = \sqrt{0.4605}$$

$$= 0.679$$

با توجه به GOF بدست آمده ۰/۶۷۹ می توان نتیجه گرفت که این مدل از برازش خوبی برخوردار است.

بحث و نتیجه گیری

امروزه نظام آموزشی به عنوان ابزاری مهم در رشد و توسعه همه جانبه کشور شناخته می شود. مهم ترین هدف در دانشگاه ها پرورش مهارت ها و تقویت و توسعه حیطة شناختی دانشجویان است. در دانشگاه ها توجه به برنامه ریزی فضایی و جغرافیایی که تبیین کننده ی قابلیت ها، توانایی ها، نیازهای منطقه ای برای توسعه عادلانه با مفظ منابع و محیط زیست است. بسیار حائز اهمیت است (نجار و همکاران ۱۴۰۰). از طرفی برنامه زیری مهم ترین ابزار تحقق رسالت های آموزش است. به طوری که مک دونالد، آن را جان مایه، همלתن تارپود، کلاین جوهر و لونبرگ و

و پیاده سازی نظام صلاحیت های حرفه ای با هدف توزیع ماموریت آموزشی نیروی انسانی متخصص مورد نیاز و اصلاح هرم نیروی انسانی شاغل، استفاده از مزیت های منطقه ای، توجه به حکمرانی منطقه ای و کاهش تمرکز و جلوگیری از تجمع امکانات، مشارکت ذینفعان در تصمیم گیری ها را نیز دربرمی گیرد. این نوع برنامه ریزی درحوزه آموزش علمی-کاربردی با در نظر گرفتن عامل مهم فضا، به عنوان سازمان فضایی آموزش علمی-کاربردی و عامل حکمرانی و مدیریت منطقه ای اگر به درستی به کار گرفته شود معمولا اهداف زیر را دنبال خواهد نمود:

- ایجاد تعادل در زمینه امکانات و فرصت های آموزشی در سطح ملی و منطقه ای.
- ایجاد و برقراری ارتباط فی مابین دانشگاه جامع علمی-کاربردی، واحدهای استانی و مراکز آموزش علمی-کاربردی با سایر بخش های اقتصادی و اجتماعی هر منطقه.
- سیاستگذاری و برنامه ریزی غیرمتمرکز در حوزه آموزش های علمی-کاربردی و تفویض اختیار در قانون گذاری منطقه ای و اجرای این آموزش ها.
- کمک به ایجاد ساختارهای کارآفرینی و شرکت های دانش بنیان در واحدهای استانی و مراکز آموزش علمی-کاربردی با توجه به پتانسیل مناطق با هدف ارتقای آموزش عالی مهارتی و توسعه مشاغل.
- ایجاد چارچوب های مطلوب در زمینه اصلاح پذیرش دانشجو با هدف برقراری تعادل نسبی منطقه ای با کیفیت بخشی به آموزش های علمی-کاربردی
- سیاستگذاری و حرکت در راستای اصل ۴۴ قانون اساسی و کمک به جذب سرمایه گذاری در بخش آموزش علمی-کاربردی در مناطق مستعد سرمایه گذاری یا مناطقی که در آن ها کمتر کار شده است

نقش و مسئولیتی خاص برای مناطق مختلف کشور ایجاد می شود. بر اساس این نقش و مسئولیت ها، می توان برنامه های رشد و توسعه را بر اساس برنامه ریزی منطقه ای در مناطق اجرا نمود. شناخت محیط درونی و بیرونی آموزش علمی-کاربردی به عنوان یک ساختار بسیار پیچیده و نیز محیط به معنای فضای محلی و منطقه ای در موضوع برنامه ریزی آمایش سرزمین بسیار حیاتی است. از طرفی منابع انسانی از مهم ترین عوامل تعیین کننده توسعه پایدار در هر جامعه محسوب می شوند. لذا بدون شک نیروی انسانی غنی ترین سرمایه های یک کشور تلقی می شود در این میان دانشگاه ها، موسسات و مراکز آموزشی که علم را توأم با عمل آموزش می دهند با تولید دانش، تربیت نیروی انسانی متخصص مورد نیاز جامعه و گسترش نوآوری و خلاقیت علمی، پایه های استوار رشد اقتصادی، کارآفرینی و تجاری سازی یافته ها را شکل می دهند. هرگونه برنامه ریزی آمایش سرزمین در حوزه آموزش علمی-کاربردی مستلزم توجه دو رویکرد و اقدام اساسی است:

بررسی، شناخت و تبیین دقیق حوزه آموزش های علمی-کاربردی در مجموعه آموزش عالی مهارتی
 بررسی، شناخت و تبیین ساختار جمعیتی، مسائل اجتماعی و اقتصادی هر منطقه و استان برای تصمیم گیری
 لذا برنامه ریزی آمایش آموزش عالی علمی-کاربردی عبارت است از مطالعه و بررسی مولفه ها و منابعی که آموزش های علمی-کاربردی بر آنها متکی است، با هدف ایجاد توازن و تعادل در توسعه این آموزشها با بهره گیری از امکانات و قابلیت های گوناگون هریک از مناطق و استان-ها بر پایه اطلاعات واقعی از وضع موجود بالقوه و بالفعل منابع انسانی و مشاغل است. برنامه ریزی آمایش آموزش های علمی-کاربردی به عنوان زیرمجموعه کلان برنامه ریزی آمایش سرزمین و برنامه ریزی آمایش آموزش عالی اقداماتی چون ساماندهی، نظام بخشی به واحدهای استانی موسسات و مراکز آموزش علمی-کاربردی با رویکرد نیازسنجی صحیح آموزشی، توزیع عادلانه منابع، ایجاد فرصت های برابر را دربرمی گیرد. این مهم همچنین طراحی

کارشناسان دانشگاه جامع علمی کاربردی و اعضای هیأت علمی و کارکنان وزارت علوم و همچنین محدودیت در انتخاب اعضای هیأت علمی به واسطه شرایط جغرافیایی اشاره کرد. با توجه به خلأهای پژوهشی در رابطه با موضوع و همچنین جامع و کاربردی بودن موضوع پژوهش می توان انتخاب مناسب موضوع پژوهش یعنی طراحی چارچوب بهبود کاربری برنامه ریزی آمایش سرزمین در توسعه آموزش های علمی-کاربردی را از جمله نقاط قوت پژوهش حاضر دانست.

References

- Abdi H, Mirshah Jafari SI, Nili MR & et al. (2017). Explaining the horizon of 1404 Iranian higher education using screenwriting method, *Iranian Higher Education Quarterly*, Vol.9. - No.4.
- Bahraini Boroujeni M, Nasrasfahani AR, Mirshah Jafari & et al. (2016). Assessing the degree of observance of the intended scientific principles related to the element of evaluation in the thinking and research course of the sixth grade of elementary school. *Educational Innovations*, Vol.14 No.3. Pp.22-36.
- Entezari Y. (2015). Analysis of the Impact of the University on Regional Development in Iran, *Quarterly Journal of Research and Planning in Higher Education*. Vol.24 - No2.
- Germaine Chan. (2021), Stakeholder Management Strategies: The Special Case of Universities, *International Education Studies*; Vol. 14 - No. 7. Pp12-26.
- Hosseinpour Toolāzdehi S, Zeinābadi H, Abdollahi B.(et al). (2017). School as a research-based professional learning community: a phenomenological study. *Educational*

به عنوان اولویت های اساسی به جای صدور مجوز برای شبه دولتی ها، مراکز نظامی و انتظامی.

- جلوگیری از رشد بی رویه مراکز آموزش علمی-کاربردی در مناطقی که این آموزش ها از هر حیث در آنها به اشباع رسیده و با جمعیت ورود به آموزش عالی سنخیتی ندارد.

در نهایت هدف پژوهش حاضر طراحی چارچوب بهبود کاربری برنامه ریزی آمایش سرزمین در توسعه آموزش های علمی-کاربردی است. الگوی زیرساخت تدوین برنامه آمایش سرزمین در دانشگاه های علمی کاربردی دارای دو بخش اصلی و شاخص های آن ها می باشد. در این باره ابعاد و مولفه ها و شاخص هایی دریافت شد از طریق تحلیل مضمون و در نهایت ۵ بُعد (عوامل فنی و ساختاری، عوامل محلی و منطقه ای، عوامل محیطی و فضایی برنامه ریزی، عوامل اجتماعی برنامه ریزی، عوامل اقتصادی) و ۲۱ مولفه و ۳۵ شاخص بدست آمد و پس از آن با استفاده از معادلات ساختاری به سنجش میزان اثر هر مولفه پرداخته شد که نتایج نشان داد از بین ابعاد عوامل اجتماعی برنامه ریزی با ضریب ۰/۷۴۵، عوامل اقتصادی با ضریب ۰/۵۲۴، عوامل فنی و ساختاری با ضریب ۰/۵۱۰، عوامل محیطی و فضای برنامه ریزی با ضریب ۰/۴۴۳ و عوامل محلی و منطقه ای با ضریب ۰/۳۵۶ به ترتیب از اهمیت بالایی برخوردارند.

پیشنهادات بر اساس یافته های پژوهش:

۱. نیازسنجی ابعاد و مولفه های عوامل فنی و ساختاری، عوامل محلی و منطقه ای، عوامل محیطی و فضایی برنامه ریزی، عوامل اجتماعی برنامه ریزی، عوامل اقتصادی از مدیران و مدرسان دانشگاه جامع علمی کاربردی.
 ۲. سیاست های تشویقی جهت تدوین شاخص های کیفی برای کاربری برنامه ریزی آمایش سرزمین در توسعه آموزش های علمی-کاربردی موسسات و مراکز زیر نظر دانشگاه جامع علمی کاربردی اتخاذ شود.
- از جمله نقاط ضعف پژوهش می توان محدود شدن جامعه پژوهش به اعضای هیأت علمی و مدیران و

- Mirsanjari A, Arasteh HR, Abbasian H & et al. (2018). The current situation of Tehran public universities based on the components affecting sustainable academic development, *Iranian Journal of Higher Education*, Vol.10 – No.3.
- Najjar Z, Talebi B, Piri M, Yari J. (2022). Validation of decentralized curriculum development infrastructure based on elementary planning. *Journal of Environmental Education and Sustainable Development*, Vol.10 - No.1. Pp.161-174.
- Rashidi M, Kizori AH. (2015). Presenting a Model for Analyzing the Development of Regional Universities Using Structural-Interpretive Modeling Approach, *Quarterly Journal of Research and Planning in Higher Education*, Vol.24 – No.4.
- Roga R, Lapina I, Muursepp P. (2015). Internationalization of higher education: analysis of factors influencing foreign students' choice of higher education institution. *Procedia – Social and Behavioral Sciences*, 213, 925-930.
- Sabeti M, Mohammad Homayoun S, Ahmadi F. (2015), The Role of Higher Education in National Development, University Jihad Scientific Information Center, *Iranian Journal of Social Development Studies*, Vol.6 – No.4.
- Salajegheh A, Farajollahi M, Moosapur N, Sarmadi M. (2017). Explain and validate the components and indicators of internationalization of virtual colleges. *Education Strategies in Medical Sciences*. [In Persian]
- Sart G. (2014). Strategic Model and Strategic Planning in Higher Innovations, Vol.16, No.3, Pp. 7-24. [In Persian]
- Iraji Noghondar R, Hadavi F, Tondnevis F. (2015). Determining the Structural Equation Model of Knowledge Management and Organizational Innovation in Employees of Sport and Youth Offices in Khorasan Razavi Province. *Journal of Sport Management*, Vol.7 ., No.3, Pp. 403-419. [In Persian]
- Jafari M, Rahimi M. (2015). Explaining the effect of biographical features on the six dimensions of strategic thinking based on the spider web model. *Scientific-promotional journal of strategy development*. No. 44 .pages 124 to 142. [In Persian]
- Karimi S, Pourmand HA, Zaker Salehi GR & et al. (2020). Education based on sustainable development in higher education with emphasis on the competencies of graduates, *Quarterly Journal of Higher Education*, Vol.12 – No.1.
- Loch F, Fahimipirehgalin M, Czerniak J. N, Mertens A, Villani V, Sabbatini L, et al. (2019). An adaptive virtual training system based on universal design. [IFAC-PapersOnLine](#).
- Longoria A, Leticia C, Ignacio López-Forniés B & et al. (2021). Promoting sustainable consumption in Higher Education Institutions through integrative co-creative processes involving relevant stakeholders, *Sustainable Production and Consumption journal*, No. 28.
- Meier V, Schiopu I. (2020). Enrollment expansion and quality differentiation across higher education systems. *Economic Modeling*, No.90, Pp.43-53.

Zabet Pourkordi H, Amin Beidakhti AA, Rezaei AM & et al. (2018). Study of effective factors and underlying the implementation of higher education policies in Iran, *Iranian Higher Education Quarterly*, Vol.10 – No.2.

Education, ResearchGate, *International Journal of Social and Economic Science*, Vol.4.

Taghavi SZ, Sadati M, Kakoei E & et al. (2015). Needs Assessment of Skills Training Based on Land Management in Industry, Jihad University Scientific Information Center, *Skills Quarterly*.